

Hoofdstuk 1

Spreken over zonde en genade met kinderen

prof. dr. M.J. Kater

Spreken over zonde en genade is ten diepste spreken over God. Het zijn immers theologische begrippen. Hoe spreken we zo over Hem dat het hart van onze kinderen geraakt wordt? Laat het boek Spreuken ons allereerst de weg wijzen.

Wie van ons kijkt nog verschrikt of verbaasd op bij het horen van 'zonde' en 'genade'? Daarom pakken we vervolgens deze woorden uit die ons zo vertrouwd in de oren klinken.

Als dit gedaan is, zitten we nog met de 'vertaling' van deze woorden naar kinderen. In het derde deel komen daarom een aantal reflectorpaaltjes aan de orde om te voorkomen dat we van de weg raken.

Woorden vanuit het hart

Spreken over God is geboden door God. Over Gods daden spreken en Zijn woorden doorgeven. Daar kan geen opvoeder omheen (Ps. 78:1-8). De vraag is wel hóé we gehoor geven aan deze Bijbelse opdracht. We vragen dan aan onze kinderen: 'neig uw oor tot de redenen van mijn mond' (vs. 1). Prachtig beeld: je maakt met je oor de beweging naar de mond van de ander om zo veel mogelijk

op te vangen, zoals we dat weleens doen door de hand achter ons oor te houden. Maar wat vragen we dan van onszelf als verteller? Vertellen op de toonhoogte van deze psalm. Wat de HEERE doet en spreekt wordt aangeduid als 'verborgenheden': we mogen onze kinderen inwijden in de geheimen van het geloof. De psalm spreekt over de 'loffelijkheden des HEEREN' en 'wonderen': we mogen onze kinderen voorzingen in wat we vertellen over hoe groot God is! Woorden en daden van deze God mogen niet in het vergeetboek raken. Ook niet de woorden over zonde en genade getekend in de weg die de HEERE in Zijn genade gaat met een zondig volk.

Bijzonder mooi zijn enkele lijnen uit het boek Spreuken. Allereerst dat het *hele* leven gezien wordt als een leven voor Gods aangezicht. Dat betekent voor zonde en genade dat ze in de concreetheid van dát leven aan de orde komen. Dan is een bewust verkeerd afgestelde weegschaal (20:10) in je winkel zonde, een krenkend woord (15:1), luiheid en nalatigheid (6:6-11) en blijkt op vele plaatsen dat de zonde zo breed is als het leven. Maar dat laat ook de allesomvattendheid van zonde en genade zien.

Een tweede lijn is de centrale gedachte van de 'vreze des HEEREN' (1:7). De concrete aanwijzingen gegeven voor het leven van iedere dag staan niet los van de noodzaak van een herstelde relatie met God. Leven in de vreze des HEEREN betekent immers dat we weer heerlijke en goede gedachten over God koesteren en een hekel hebben gekregen aan de zonde. Diep ontzag en hartelijke liefde gaan dan samen. Klein worden voor God (verootmoediging) en groot spreken

over God (doxologie) gaan samen op. Spreken over zonde en genade kun je nooit losmaken van elkaar. Het laat de diepte en de hoogte zien van deze woorden.

Een derde lijn is de bijzonder mooie aanspraak 'mijn zoon'. Als de wijsheidsleraar, Salomo, zo spreekt dan is het een gebruik dat destijds niet vreemd was. Een leraar spreekt zijn leerling aan als 'mijn zoon'. Prachtig dat zo tot uitdrukking komt hoe persoonlijk deze relatie mag zijn. Daarin komt de liefde van de leraar tot uitdrukking en omgekeerd mag een leerling zich voegen onder het liefdevolle gezag van een vader. En natuurlijk geldt dit met andere woorden ook voor een moeder en een dochter. Het wordt nog mooier als in deze relatie tot uitdrukking komt dat de HEERE als de God van het verbond zo spreekt over 'Mijn zonen en Mijn dochters'. Dan horen we in het Spreukenboek de aanspraak van de Vader! Spreken over zonde en genade doen we in dit licht. We zondigen niet tegen een onbekende 'God X', maar tegen de God tot Wie wij en onze kinderen in een speciale relatie zijn geplaatst. In deze aanspraak van de HEERE klinkt, in waarschuwing en belofte, door: 'Mijn zoon, geef Mij uw hart' (23:26).

Ten slotte, we mogen spreken vanuit het vertrouwen dat het Woord – ook via onze woorden – wat zal doen! De Bijbel is het 'sprekende Boek'. Dat blijkt onder meer uit een passage in het zesde hoofdstuk (6:20-22): 'Mijn zoon, bewaar het gebod uws vaders, en verlaat de wet uwer moeder niet. Bind ze steeds aan uw hart, hecht ze aan uw hals. Als gij wandelt, zal dat u geleiden; als gij nederligt, zal het over u de wacht houden; als gij wakker wordt, zal

hetzelve met u spreken.' Zeker, dan is het wel zaak dat wat die vader en moeder zeggen in overeenstemming is met wat de HEERE zegt. Geen eigenzinnig 'gebod uws vaders' en geen op haarzelf gerichte 'wet uwer moeder'. Voor onze kinderen mogen we voorzeggen en voorleven dat de woorden van God, woorden over zonde en genade, bedoeld zijn om ze lief te hebben met ons hart en dat we daarbij leven en ze als sieraad met ons meedragen: ze openlijk belijden. 'Het zal met u spreken'! Niet wij spreken de woorden, zodat ze kracht doen in het leven van onze jongeren. Het Woord zelf blijkt levend te zijn, omdat de HEERE Zelf daarin spreekt. Het gaat ook in wat wij zeggen over zonde en genade om de 'levende stem van God'.

Woorden verstaan vanuit God

Een boekje opendoen over zonde en genade betekent dat we allereerst dus luisteren naar de Schriften. Juist omdat deze woorden bij de kerkelijke woordenschat zijn gaan behoren, is het gevaar aanwezig dat de woorden door veelvuldig gebruik op de klank af sleets geworden zijn. Voor onze kinderen en jongeren functioneren ze als 'containerbegrippen'. In zekere zin zou je ze ook wel zo kunnen zien. Maar dan moeten ze wel open. Daarom gaan we uitpakken. Vertel er gerust bij dat ze hun neus dicht moeten houden als we een woord uitpakken. Zonde stinkt. Dat ze soms hun oren ook dicht moeten doen. Zonde is lawaaierig. Hun ogen moeten ook af en toe dicht. Zonde is verblindend.

I.

Naast aanduidingen in de Bijbel die wijzen op onze zintuigen in relatie tot het woord zonde (stinken, lawaai maken en verblinden) zijn er ook enkele specifieke woorden. Dat éne woord – zonde – verschijnt in de Bijbel namelijk ook in de vertalingen in verschillende woorden. Naast het woord zonde, lezen we over overtredingen, misdaden en ongerechtigheden. Het helpt om de verschillende betekenissen van de verschillende woorden eens na te gaan.

Het eerste woord is echt een lelijkerd. Zo klinkt het ook: *pèsha*. Dat is het woord dat een delict, een misdaad of wandaad aanduidt. De opstand, het verzet tegen God en dus de afval van God. Dat is een van de kernen van het woord voor ‘zonde’. Nu heeft niet iedereen vijandige gevoelens ten opzichte van God en verzet niet iedereen zich bewust tegen God. Sommige kinderen en jongeren zijn heel meegaand, ook qua karakter. Toch is het nuttig om dan concreet dingen aan te wijzen waaruit ons ‘het niet eens zijn met God’ blijkt. Al die voorbeelden waarin ik mijn eigen zin wil doen en me niet wil onderwerpen aan de wil van God. Al die momenten waarop ik denk dat ik wijzer ben dan God en we ten diepste in onze gedachten verraden: ‘als ik God was had ik het anders (en dan bedoelen we: beter) gedaan’. Dit eerste woord maakt duidelijk dat ‘zonde’ zonde tegen God is. Anders gezegd: zonde is een theologisch begrip. We moeten dat leren zien vanuit wat het voor God betekent. Kinderen werden rebellen, opstandelingen.

Is er een mooier woord dat iets verzacht van de pijn die zonde met zich meebrengt als we ontdekken dat we daar

de HEERE mee onteren? Nee, natuurlijk niet. Er zijn geen mooie woorden voor zonde en laten we alstublieft als ouders en ouderen niet de indruk wekken dat we het wel 'mooi' vinden als het ons weer eens 'goed gezegd' is. Een veelgebruikt woord is het woord *chattah*. Dat wordt weergegeven in het woord 'zonde'. Het geeft aan dat we het doel van ons leven missen, we ernaast zitten, zoals een pijl die z'n doel mist. Dan herinnert dit woord dus aan het doel van ons leven. We kunnen over zonde geen zinnig woord zeggen zonder dat we dit helder hebben. Wat is het doel van ons leven? Waartoe zijn we geschapen? Om God te verheerlijken, Hem te loven en te prijzen. Als we dat niet doen, blijken we zondaren te zijn, doelmissers. Ook hier weer gaat het om de relatie met God. Ik heb het niet eens fout gedaan of fouten gemaakt, maar mijn Maker, de grote Kunstenaar, heb ik ...? Welk woord vullen we dan in? Pijn gedaan, onteerd, belachelijk gemaakt, verdriet en schade berokkend, teleurgesteld. Als een groot kunstenaar zijn beelden tentoonstelt en ze tijdens de tentoonstelling niet meer lijken op de beelden zoals hij die gemaakt had, dan is dat toch wel heel erg voor zo iemand.

Ik kan moeilijk schrijven: 'Laten we nu maar gauw verdergaan.' Dat moeten we juist niet doen, maar tot ons door laten dringen hoe erg zonde is voor God. Er dient zich nog een ander woord aan, een woord dat wijst op krom: *awoon*. We kennen dit woord uit de vertaling het best als 'ongerechtigheid'. Om het uit te leggen aan kinderen zou je kunnen denken aan een spoorbaan. Stel, je pakt een verkeerde trein en dan ga je bij een wissel in plaats van rechtdoor met een bocht naar rechts. Wat is het gevolg? Je buigt af van de goede baan, en ... je

komt ook steeds verder van huis. Welnu, de goede baan is de weg van Gods geboden. Je eigen weg gaan, is 'ongerechtigheid'. Toch zit in dit woord 'ongerechtigheid' ook veel meer iets van een relatie. Het woord gerechtigheid betekent niet alleen dat je in overeenstemming handelt met de wet van God, maar dat je in de juiste verhouding tot God staat. Iemand is op zijn of haar plek voor God. Hij of zij deelt in de gemeenschap met God. In dat licht betekent het woord 'ongerechtigheid' dat je die gemeenschap verbroken hebt en je niet meer op de plek staat waar God ons wilde hebben. Het is niet meer goed en gaaf tussen ons en God. Opnieuw dus: zonde raakt de relatie met de HEERE. Kinderen kunnen heel goed aanvoelen wanneer een relatie goed is of wanneer er wat tussen zit. Bij het spreken over zonde kan daar met name een beroep op gedaan worden.

Misschien overbodig, maar toch even nog één opmerking. We zijn zondaren geworden en daarom doen we zonde. Dat wijst erop dat het probleem niet het aantal zonden is, maar de diepe inwerking ervan in ons leven, in onze harten. De 'oplossing' voor dit probleem is dus niet: minder zonden gaan doen, maar het ontvangen van een nieuw hart. De Geest maakt een nieuwe mens, omdat God mensen weer op de juiste plek brengt voor Hem waar ze Hem toch nog weer in de ogen durven en mogen kijken. Hierboven zijn de woorden uit het Oude Testament aan de orde gekomen. Het Nieuwe Testament voegt daar geen nieuwe betekenissen aan toe. Het meest voorkomende woord is daar de weergave van het woord voor doel missen, *hamartia*. Al met al is er genoeg uit te pakken ...

II.

Bij het woord zonde hoort ...? Laten we daarover doorspreken. Wat ons betreft kunnen hier alleen maar woorden staan als: straf, veroordeling, wraak, boete en meer woorden die tot uitdrukking brengen dat 'kwaad wordt gestraft'. Het woord genade klinkt tegen deze achtergrond, maar de combinatie met zonde, spreken over zonde én genade, is dus bepaald niet gewoon. De prachtige diamant van de genade van God schittert tegen de zwarte achtergrond van de zonde.

Het woord genade – past – dus niet bij de zonde wat óns betreft, maar het wonder is dat de HEERE genadig is en genade bewijst. Hij geeft Zelf het antwoord op de vraag hoe we verlost kunnen worden. Hij geeft Zelf de weg aan die de oplossing biedt van het probleem van de zonde. Maar genade is een woord dat ons héle leven beslaat. Het brood dat we eten is ook genadebrood. Dat is niet alleen het brood dat op de tafel staat als het Heilig Avondmaal bediend wordt in de gemeente.

Een prachtige uitdrukking die we in het Oude Testament vaak tegenkomen, is: 'genade vinden in de ogen van iemand' (Jozef bij Potifar, Ruth bij Boaz, Esther bij Ahasveros). Die uitdrukking is allereerst bedoeld om de onderlinge verhouding van mens tot mens te tekenen. Dat 'naar de ogen kijken' kennen we uit ons eigen leven. We kijken naar iemands ogen als we willen weten hoe iemand over ons denkt. Er zit meteen een addertje onder het gras: iemand naar de ogen kijken, kan ook betekenen dat we gaan vleien om bij iemand in een goed blaadje te komen. Dan willen we genade verdienen en soms denken

we dat wij het zijn die de ander eerst genadig of ons gunstig gezind moeten stemmen door onze gaven. Ten diepste is dat beledigend en verstoort het de schoonheid van wat genade is. De geschiedenis van Jakob en Ezaü kan hierbij goed als illustratie dienen. Jakob stuurt een grote gift naar Ezaü om hem gunstig te stemmen ('genade te vinden in uw ogen', Gen. 32:5; 33:8-15). Ezaü weigert die gift te aanvaarden. Als Ezaü deze poging om hem gunstig te stemmen afwijst (33:9) dán realiseert Jakob zich dat Ezaü hem al genadig gezind is (33:10-11). Daarin ziet hij ook de genade van God! Het aangezicht van Ezaü is voor Jakob in dat opzicht als het aangezicht van de HEERE!

Zo komen we deze uitdrukking 'genade vinden in iemands ogen' ook vaak tegen wanneer het gaat om de relatie tussen de HEERE en een mens (Noach, Gen. 9:8-9) of een volk (Israël, Ex. 33:12-17). Het gaat dan om de verkiezing, de verlossing, de redding waar geen reden voor te vinden is in die mens of in dat volk. God bewijst genade, omdat Hij genadig is (Ex. 34:6). Geen wonder dat we deze uitdrukking meenemen het Nieuwe Testament in, ook al staat die uitdrukking daar niet meer zo letterlijk.

Het is ook wel een mooi beeld voor kinderen bij een tekst als 'Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave' (Ef. 2:8). De mensen in Efeze waren 'kinderen des toorns'. In het beeld van ogen: Gods ogen staan donker, boos en verontwaardigd als Hij kijkt naar zondaren die zonder Hem leven en hun eigen gedachten volgen (Ef. 2:3). Het is enkel en alleen aan de overvloedige barmhartigheid, de grote liefde van God te danken dat Hij toch weer met vriendelijke ogen (Ps. 25:3,

berijmd) naar zondaren kijkt. 'Hij is het Die ons Zijne vriendschap biedt' (Ps. 103:5, berijmd).

God bewijst genade. Genade blijkt uit de daden van de HEERE in de geschiedenis. Het gevolg van Gods genade is een meervoud aan gaven. Zo trekt Hij met Israël op uit Egypte, zo denkt Hij in Zijn toorn aan Zijn ontfermen en brengt Hij toch dat volk in het Beloofde Land. Zelfs als ze daar zo veel zonde doen, dan laat Hij in Zijn genade het volk niet los. Ook de tweede uittocht, de terugkeer uit Babel, laat de genade van de HEERE zien.

Het toppunt daarvan blijkt in de geschiedenis van de zending van Zijn Zoon. In Jezus Christus is de genade van God vlees en bloed geworden. God Zelf opent de weg in Zijn Zoon waarlangs zondaren weer tot Hem kunnen komen. Dat is de weg waar het Oude Testament al op wees in de offerdienst (Lev. 17:11). Vandaag is Jezus de Weg (Joh. 14:6). Wie wil zién wat genade is ...? Lees een van de evangeliën door om die stippeltjes in te vullen. Wie wil zien wat genade is ... die mag letten op Jezus' voeten, op Zijn ogen, op Zijn handen, op Zijn woorden en op Zijn daden. Wie het wil zien, die mag gaan naar Golgotha. Genade kan nu rechtens be-wezen worden. Het volmaakte offer is gebracht. Het is volbracht. De duivel heeft geen recht van spreken meer, de zonde evenmin en zelfs de dood zal er eindelijk een keer het zwijgen toe doen en zijn wrede kaken op elkaar moeten houden. Dit is natuurlijk veel te veel voor een gesprek(je), maar is dan ook bedoeld om duidelijk te maken dat je over het woord genade nog zomaar niet uitgepraat bent.

Genade is alles krijgen wat we niet verdiend hebben. Als we echt inzien dat we niets verdiend hebben dan is álles genade. Genade is oneindig groot. Het wijst ons op de bron van alles wat we ontvangen uit de hand – uit het hart – van God. Laten we onze kinderen voortdurend eraan herinneren en hen te binnen brengen dat de HEERE zo royaal is en een overvloed heeft en geeft. De Geest geeft veelkleurige genade. Genade schittert als de regenboog in pracht! Van die genade leven betekent ook dat de ene mens de andere mens niet afkeurt omdat die ander van hem verschilt of van mening met hem verschilt. Zelfs al zou de een de waarheid aan zijn kant hebben, dan nog heeft hij te leven uit genade en moet hij de waarheid betrachten in liefde.

Ten slotte noem ik het prachtige beeld van de ‘troon der genade’ (Hebr. 4:16). We hebben toestemming gekregen om daar te zeggen wat we op ons hart hebben (vrijmoedigheid). Dáár ontvangen we genade, barmhartigheid en hulp. We kunnen daarbij het plaatje van de ark in het heilige der heilige meenemen, dat doet de brief aan de Hebreëen ook. Het wonderlijke is dat wij daar zo met ons gezin, met een klas naar binnen mogen lopen, terwijl in het Oude Testament alleen de hogepriester daar één keer per jaar mocht komen. Vertel over dat geheim: genade!

GENADE (v.) Zelfst. naamw.

Grieks: charis

1. Verschooning

2. Vergiffenis

3. Goedertierenheid, aan een zondaar bewezen

PAP, WAT
BETEKEN
'GENADE'?

HA!
SIMPEL!

GOOGLE IS
YOUR FRIEND

Woorden die de weg wijzen

In deze laatste paragraaf komen ook enkele theologische 'grenzen' ter sprake. Daarbij is het niet de bedoeling om precies aan te geven wat nog net wel en wat niet meer kan. Het gaat om een weg en die tekent zich af als we op de reflectorpaaltjes langs de weg letten. Samengevat: geen ABC, wel drie keer G. Eerst zien we hoe de gelijkenis waar je naar kunt blijven luisteren, de gelijkenis van de verloren zoon, ons kan helpen om op het niveau van kinderen te spreken over zonde en genade.

Deze gelijkenis laat namelijk enkele belangrijke aspecten van zonde en genade zien:

- Een zoon die zó zijn ouderlijk huis verlaat, doet zijn vader (en moeder) veel pijn. Vraag kinderen wat ze denken dat deze vader voelt in zijn hart, als die ene jongen wegloopt met een groot geldbedrag op zak? De antwoorden zullen variëren van ‘verdriet’, ‘pijn’, ‘doet zeer’, ‘is beledigend als iemand goed voor je zorgt’ tot ‘hij wordt boos, omdat hij zo veel van zijn kind houdt’ of ‘hij wordt boos, omdat het echt lelijk is om zo te doen’. Zeggen deze woorden ook niet veel over wat zonde is tegenover God?

Neem ze ook mee naar de andere kant van de gelijkenis, die van de oudste zoon. Hier is immers iemand die op het eerste gezicht z'n vader geen verdriet heeft aangedaan. Hij is altijd netjes thuisgebleven en heeft trouw het werk gedaan dat vader opdroeg. Toch blijkt wat zonde in wezen is: geen liefde voor zijn vader én geen liefde voor z'n broer.

- Die jongen loopt fluitend door het leven totdat hij met een lege portemonnee en een zere maag bij de varkens zit en ziet hoe zij door de boer verzorgd worden. Wat brengt hem nu op weg terug naar huis? Die honger? Natuurlijk speelt dat mee, maar hij begint voor het eerst na te denken over zijn eigen gedrag ten opzichte van zijn vader. Het lijkt me van belang dat we onze kinderen leren ‘tot zichzelf te komen’: nadenken over hun leven ten opzichte van de Vader.

Dé omkeer is dat hij anders gaat denken over zijn vader! Zonde heeft allereerst te maken met hoe wij denken over onze Schepper, de God van het verbond, de Vader en Zijn Zoon Jezus Christus.

- Zonde is ten diepste dat we dood zijn voor God,

dood in zonden en misdaden. 'Deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden' (vs. 24).

- Genade is nooit vanzelfsprekend ('ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden'). Mag deze jongen op een open deur, op een hartelijk welkom rekenen als hij naar huis gaat? Het verbazingwekkende is dat hij inderdaad opgewacht wordt!
- Genade: je verdient straf en je krijgt ...? Een omhelzing! 'En als hij nog ver van hem was, zag hem zijn vader, en werd met innerlijke ontferming bewogen; en toelopende, viel hem om zijn hals en kuste hem' (vs. 20).
- Genade: ook een bron van ergernis voor als wij menen dat wij in ons recht staan. Niet misschien tegenover God, maar dan toch zeker wel vergeleken met andere mensen. Dat zien we in de houding van de oudste broer. Vergelijk de 'dankbaarheid' van de Farizeeër: 'O God, ik dank u ...' (Luk. 18:11).
- Genade als een feestmaaltijd en een bron van vreugde: 'en zij begonnen vrolijk te zijn' (vs. 23-24).

Deze gelijkenis laat ons zien hoe we – ook op het niveau van kinderen – op een verantwoorde manier kunnen spreken over zonde en genade.

Het kan nuttig zijn om elkaar ook te wijzen op mogelijke gevaren. Met name het gevaar van woorden afvlakken of flets maken. Bij 'zonde' denk ik dan bijvoorbeeld aan de vertaling in de richting van 'verkeerde dingen doen' (moralisme). Bij 'genade' aan het gebruik van dit woord als een soort stoplap. 'Natuurlijk wil de Heere je vergeven.'

Laten we waken voor een gemakkelijk ABC van de zonde:

- Zonde **al**gemeeniseren: we zijn allemaal zondaren. Alsof een moordenaar minder schuldig is als er maar veel mensen zijn die moorden.
- Zonde **ba**gatelliseren: er zijn wel ergere dingen. Alsof er iets erger zou kunnen zijn dan God oneer aandoen.
- Zonde **ch**ristianiseren: verontschuldigen van kerkelijke zonden en ongeloof. Alsof eigengerechtigheid minder zondig is dan ongerechtigheid.

Bij het woord genade raken we de weg kwijt wanneer we de drie G's niet voortdurend bedenken:

- Genade verbonden met het woord **g**eschenk tegenover genade verdienen.
- Genade verbonden met het woord **g**root tegenover goedkope genade.
- Genade verbonden met het woord **g**eloof tegenover genade als veronderstelling.

Genade is verbazingwekkende genade of ze is geen genade meer:

Amazing grace! How sweet the sound
That saved a wretch like me!
I once was lost, but now am found;
Was blind, but now I see.

'Twas grace that taught my heart to fear,
And grace my fears relieved.

How precious did that grace appear
The hour I first believed.

Through many dangers, toils and snares,
I have already come;
'Twas grace that brought me safe thus far,
And grace will lead me home.

The Lord has promised good to me,
His Word my hope secures;
He will my Shield and Portion be,
As long as life endures.

Yea, when this flesh and heart shall fail,
And mortal life shall cease,
I shall possess, within the veil,
A life of joy and peace.

The earth shall soon dissolve like snow,
The sun forbear to shine;
But God, who called me here below,
Will be forever mine.

When we've been there ten thousand years,
Bright shining as the sun,
We've no less days to sing God's praise
Than when we'd first begun.

Verwerking

1. Gaat het als we onze kinderen de boodschap doorgeven ten diepste altijd om 'zonde en genade'?
2. Welk Bijbelgedeelte spreekt voor u op een bijzondere manier over zonde?
3. Welke Bijbelgedeelte spreekt voor u op een bijzondere manier over genade?
4. Bespreek met elkaar wat van belang is om het ABC van de zonde te voorkomen.
5. Hoe kunnen we eraan bijdragen dat de 3 G's van de genade tot hun recht komen?